

Geachte Voorzitter,
Leden van de Nationale Assemblée,
Vicepresident en leden van de Raad van Ministers,
Vertegenwoordigers van Hoge Colleges van Staat,
Broeders en zusters van onze gezamenlijke moeder, Mama Sranan,
Famir man, lobi brada nanga sisa

Goedendag.

Vandaag, ruim een jaar geleden, presenteerde ik aan U, de **eerste** jaarrede.

Een kabinet, dat destijds, sléchts **drie** maanden aan het roer was, en nog volop inventariseerde wat was overgenomen.

Conform de regeermacht, die het Volk van de Republiek Suriname ons heeft gegeven, hebben wij **onze** verantwoordelijkheid genomen, en **u** een plan gepresenteerd met maatregelen, welke wij in de **daaropvolgende** periode hebben uitgevoerd.

Maatregelen, waarvan wij u toen, in **alle** eerlijkheid, in de jaarrede van 29 september 2020 hebben verteld, dat ze pijnlijk, maar dringend noodzakelijk waren, om een **halt** toe te roepen, aan de **neerwaartse** spiraal van onze economie.

Een economie, die destijds op de rand van faillissement was, om **2** redenen: enerzijds slecht financieel beleid, waardoor er niet voldoende buffers waren opgebouwd, en anderzijds vanwege de onvoorziene schokken, die de Covid-19 pandemie, met zich heeft meegebracht.

In de jaarrede van 29 september 2020, hebben **wij** alle stappen met u gedeeld, die wij daarna hebben gezet, om onze economie te redden.

Vandaag, ruim een jaar later, staan we **weer** hier. **Opnieuw**, om aan u een begroting te presenteren, voor het komend jaar, met daarbij een bijbehorend Financieel Jaarplan 2022, Begroting 2022, Meerjaren Ontwikkelings Plan 2022-2027 en het Staatsschuldenplan.

Met bescheiden positivisme, kan ik u meedelen, dat de regering, u een begroting presenteert die gestoeld is, op een gezonde balans, gebaseerd op **realisme**, geïnspireerd op toekomstperspectief, en niet in de laatste plaats, compassie voor dat deel van het volk, dat nog een duwtje in de rug nodig heeft, om uit de schijnwelvaart te geraken, waar Suriname al jaren mee kampt.

We kijken terug, op een **jaar**, waarin we veel herstelmaatregelen hebben moeten nemen als noodingreep.

De eerste fase van ons beleid naar gezondmaking en een beter Suriname, is voorbij.

De urgentiefase is inmiddels voorbij, hierbij, hebben wij gezamenlijk offers gebracht.

Staat u er wel bij stil, dat het nemen van pijnlijke maatregelen, nooit onze intentie is geweest! Als dat niet nodig was, hadden wij het niet gedaan.

Voorzitter, broeders en zusters, deze regering zit er niet om aardig gevonden te worden. Deze regering zit er, om ervoor te zorgen, dat zij u een stabiel en **welvarend** Suriname achterlaat.

Deze regering werkt niet naar de volgende verkiezing toe, neen, wij werken voor de volgende generatie Surinamers, wij werken naar een betere toekomst.

Dat is onze missie.

Dat is onze verplichting aan u, uw kinderen en uw kleinkinderen.

Dat Suriname een mooi land is, waar veel potentie aanwezig is, in de grond, in de vorm van natuurlijke hulpbronnen, maar dat betekent nog niet, dat deze **rijkdommen** ook daadwerkelijk zorgen, dat u het beste onderwijs heeft, dat u makkelijk valuta kunt kopen om uw aflossingen te plegen.

Het zorgt er **ook niet** vanzelfsprekend voor, dat u het snelste internet heeft. Het zorgt er ook niet voor dat u kunt plannen, of u een huis gaat bouwen of eerst een auto gaat kopen.

Het hebben van grondstoffen, is absoluut geen garantie, dat een land tot ontwikkeling kan worden gebracht.

Die potentie kan alleen realiteit worden, voor de gehele samenleving, als er **ook** aan de randvoorwaarden van goed bestuur en eerlijk en transparant leiderschap wordt voldaan.

Het vereist, dat er plannen zijn, om die grondstoffen, die natuurlijke rijkdom, die van alle Surinamers nu, en in de toekomst is, **om te zetten** in productie, investeringen, werkgelegenheid en inkomen.

Dat is duurzame ontwikkeling.

Nee voorzitter, het is niet allemaal vanzelfsprekend. Dat vergt moed, en volharding van een regering om, **dwars** door alle wanklanken, dusdanige randvoorwaarden te creëren, dat er voldoende geld aanwezig is in de staatskas, om al deze zaken zoals goed onderwijs, betaalbare woningen, snel internet, kwalitatieve gezondheidszorg voor u als burger, te kunnen garanderen.

En ja, die randvoorwaarden creëren, gaat helaas gepaard met pijnlijke maatregelen, wanneer blijkt dat wij in ons land al decennialang leven, in een schijn-welvaart. Ja, een schijnwelvaart!

Eentje, waarbij wij als land jarenlang op te grote voet hebben geleefd, waardoor ook uw thuis-economie slachtoffer is geworden van deze schijn.

Dat **recht trekken**, kost moed en volharding. En deze regering wil geen fictieve ontwikkeling, we willen echte ontwikkeling hebben, gedragen door **eigen** productie, door **eigen** inzet en door onze **eigen** Surinamers.

Landgenoten, als mens, als kind van de Schepper, is het mijn **intrin-sieke** taak en **plicht**, om u, steeds de realiteit voor te houden. Een realiteit die kleurenblind is, een realiteit die etniciteit-blind is, een realiteit die politiek-blind is.

Het is mijn taak, u een realiteit voor te houden, die voorbijgaat aan de grenzen van populisme! **En** mensen, ik realiseer me dat de realiteit anders is dan uw verwachtingen.

Voorzitter, dat we tot grote inspanningen in staat zijn, zonder geleend geld, hoef ik u, uw college en mijn landgenoten niet opnieuw te vertellen.

De vele vergaderingen in uw parlement in de afgelopen periode spreken voor zich.

Deze periode kenmerkt zich **ook** door een hernieuwde weg, waarbij de President van dit land regelmatig verantwoording aflegt in het parlement.

Ook een hernieuwde weg waarbij, de Minister van Financiën, transparante een tijdige inzage geeft in de gelden van de Staat, opdat volksvertegenwoordigers grondig en tijdig worden geïnformeerd.

Dat is een belangrijke norm, die we in de afgelopen periode, in ere hebben hersteld.

Voorzitter, via u aan uw geachte leden, bijzondere dank voor de wijze, waarbij op verschillende momenten vorm is gegeven, aan **gezond** dualisme tussen parlement en regering.

Aan beide zijden van het spectrum, zowel oppositie als coalitie.

Het waren gezonde discussies en over het algemeen verheffend en verrijkend voor de totstandkoming, dan wel wijziging van wetsproducten of andere zaken.

De totstandkoming van de begroting 2022 is **niet** makkelijk geweest.

Maar volk van Suriname, **IK HOOR U**. Ik voel uw offers. Het halen van het doel, om van Suriname een duurzaam gezond land te maken, vergt een wijde blik, die zich niet alleen beperkt, tot onze 's landsgrenzen.

We leven in een wereld, waarbij grenzen vervagen. Waarbij landen, behoren tot een grote wereld-familie.

Een wereld-familie, die regels met elkaar heeft afgesproken, die vervat zijn in verschillende 'contracten' met internationale organisaties.

Dat wij, vandaag de dag kunnen gaan swabben, en binnen 30 minuten ter plekke onze uitslag krijgen, komt, door onze hernieuwde samenwerking met onze wereld-familie.

Mede, vanwege de inspanningen vanuit onze wereld-familie, het buitenlands beleid, en onze buitenlandse partners, hebben we voor u, liggen een begroting en jaarplan, waarbij de voornemens van de verschillende ministeries zijn verwoord.

Ik zal u in deze Jaarrede de hoofdlijnen van deze beleidsplannen voorhouden, indachtig hetgeen ik u, daarnet heb voorgehouden.

Voorzitter, ons land heeft, in deze bijzondere fase van onze historische ontwikkeling, een effectief, efficiënt en daadkrachtig openbaar bestuur nodig.

Transparant, inclusief en eerlijk!

De Regering zal in het nieuwe begrotingsjaar een daadwerkelijke start maken, met de hervorming van de publieke sector; een aangelegenheid die op de agenda van verscheidene regeringen heeft gestaan, maar nooit echt is uitgevoerd.

Het streven is nadrukkelijk om met minder mensen, meer en kwalitatief beter werk te leveren.

Daarvoor, wordt een HRM-systeem gebouwd, dat zeer binnenkort zal worden geïmplementeerd.

In het kader van het Herstelplan, zal deze Regering zich ook sterk richten, op het saneren van het ambtenarenapparaat met een vrijwillig karakter, waarbij de nadruk gelegd zal worden op Vervroegd Uittreden van ambtenaren, uit de overheidsdienst.

In het jaar 2022, zal de regering zich richten op het aanmoedigen van ambtenaren via om-, bij- en herscholing, een andere carrière te kiezen, door in de private sector te gaan werken.

In het kader van ons streven, om steeds betere verkiezingen te organiseren, zal in het nieuwe begrotingsjaar een begin worden gemaakt, met de evaluatie van ons verkiezingsapparaat en de ter zake relevante beleidsaspecten.

Het CBB als één van de grootste dienstverlenende instanties van de overheid, is in een transformatietraject.

Transformatie, bedoeld om de burger beter van dienst te zijn.

Zo wordt de dienstverlening gedigitaliseerd en worden er in 2022, 7 nieuwe 'Bureau voor Burgerzaken' gebouwd om de burger beter te bereiken. Deze komen te staan in Brokopondo Centrum, Atjoni, Brownsweg, Klaaskreek, Santodorp, Tijgerkreek en Totness.

De uitvoering van de aanbevelingen van de Presidentiele commissie 'Anti-Corruptie', worden in 2022 geïntensiveerd. De anti-corruptiewet en de daarmee samenhangende uitvoeringsbesluiten, zullen in 2022 worden geïmplementeerd, zodat corruptie nog effectiever kan worden bestreden.

De rechterlijke macht is hiertoe versterkt, om daadkrachtig te kunnen optreden.

In het kader van het bestrijden van corruptie, zijn wij ook toegetreden tot het verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie.

Het beleid met betrekking tot parastatalen in 2022, zal toegespitst zijn op Good (Corporate) Governance. De parastatalen zullen in het aankomend begrotingsjaar verder beoordeeld worden, op een reeks prestatie indicatoren.

Voorzitter en geachte leden, in het jaar 2021, dat over een paar maanden alweer achter ons ligt, is er veel gebeurd, op financieel-economisch gebied.

Wij hebben de staatshuishouding niet alleen goed in kaart gebracht, maar **ook** onder controle gebracht.

De inkomsten en uitgaven van de overheid, worden steeds beter op elkaar afgestemd, waarmee het begrotingstekort een stuk verminderd is.

Dit heeft zijn beslag gehad in de gewijzigde begroting 2021, die in juni door de Nationale Assemblee is goedgekeurd.

Maar het betekent niet, dat daarmee alle problemen zijn opgelost.

De regering probeert elke dag inkomsten binnen te halen, zodat alle betalingen aan salarissen, pensioenen, ziekenhuizen en subsidies op tijd gedaan kunnen worden.

Er is veel begrip, voor de behoefte, om **meer** middelen bij ministeries en diensten. **Maar**, het zal nog enige tijd passen en meten blijven.

De monetaire financiering is beëindigd en daar is zelfs een Memorandum of Understanding over getekend, tussen het ministerie van Financiën & Planning en de Centrale Bank van Suriname.

Inspanningen, om de wisselkoers te stabiliseren, hebben tot nu toe gewerkt, want na het loslaten van de wisselkoers begin juni, is deze al bijkans vier maanden stabiel.

Er is een Herstelplan 2020-2022 gemaakt, na consultatie van diverse stakeholders in de samenleving. **Dat** Herstelplan is na goedkeuring door de Nationale Assemblee in juni, leidraad voor het financieel-economisch beleid geworden.

Intussen is ook gewerkt aan een Meerjaren Ontwikkelings Plan 2022-2027, dat thans aan de Nationale Assemblee wordt aangeboden.

Verder is er op basis van het Herstelplan, onderhandeld met het IMF, wat geleid heeft tot een Staff Level Agreement in april dit jaar.

Suriname heeft voldaan aan alle condities van het IMF, en het finaliserend gesprek met het IMF, volgt.

Hiermee, komt er een behoorlijke financiële ondersteuning, voor de komende drie jaar, door het IMF, door de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB) en de Wereldbank.

Er is **inmiddels** een Implementatie Unit voor het Herstelplan ingesteld, en er wordt hard gewerkt aan de implementatie, van de 185 maatregelen en projecten, die daarin aangegeven zijn.

In het kader van het Herstelplan, staan er voor 2022 een aantal **hervormingen** op stapel binnen het Ministerie van Financiën en Planning. Die hervormingen en verbeteringen zijn nodig, om het ministerie verder te stroomlijnen, voor de aan haar toebedeelde taken.

Het gaat over hervormingen bij de belastingen, de douane, het begrotingsproces, het beheer van staatsmiddelen (Treasury en Cash Management), verbeterde dataverzameling, en aanlevering en versterking van het Bureau voor de Staatsschuld.

Ook worden de CLAD en de Rekenkamer versterkt.

In 2022 zal wederom gestart worden, met het Uitgebreid Vakopleiding Overheidsfinanciën, voor medewerkers van de financiële en comptabele afdelingen, van ministeries **en** andere overheidsinstellingen, die te maken hebben met het proces van de Staatsbegroting.

Er komt een programma voor versterking en verbetering van het bankwezen, waarbij de Centrale Bank, een sterkere rol zal spelen in het bevorderen van het geld- en kapitaalverkeer, maar ook in het waarborgen van financiële stabiliteit.

Dit vergt allereerst, dat de Centrale Bank zelf haar capaciteit en gezag wederopbouwt, daar is al mee begonnen, in goede samenwerking met het Ministerie van Financiën en Planning.

In dat kader is afgesproken, dat de Overheid een **deel** van de rente van haar schuld bij de Centrale Bank terugbetaalt, zodat de **kapitaalspositie** van de Bank versterkt, en zij beter in staat gesteld wordt haar monetaire beleid onafhankelijk te voeren.

Er zijn nog een aantal uitdagingen voor onze financieel-economische situatie.

De herschikking van schulden, is in de eindfase. Niettemin blijven de rentebetalingen en schuldaflossingen, de komende jaren zwaar op de begroting drukken.

Het betekent, dat er gewoon minder geld op de begroting zal zijn, dat voor financiering van economische groei kan worden aangewend.

Met het prudent beleid, dat tot nu toe gevoerd is, zal het tekort op de begroting in 2022 niettemin verder teruggedrongen worden, en **wel** van 10,5% van het BBP naar 2,6%.

Dit vergt wel, dat er aan de inkomstenkant hard gewerkt moet worden, hetgeen door de hervormingen, naar verwachting **ook** beter zal lukken, en de uitgaven steeds goed verantwoord moeten zijn.

Wij verwachten met dit beleid, dat de wisselkoers ook het komend jaar vrij stabiel zal blijven, hetgeen betekent, dat iedereen weer beter kan plannen.

De belangrijkste aanpassingen in onze economie, zijn inmiddels doorgevoerd.

De belangrijkste uitdaging voor 2022, is het verlagen van de inflatie, die in 2020 is uitgekomen op 61% en in 2021, wellicht ook rond hetzelfde percentage uitkomt.

Beteugelen van de importinflatie, blijft een uitdaging, waaronder de prijs van benzine, **maar**, de lokale componenten moeten verder aangepakt worden.

Voor een belangrijk deel, is dit al gedaan, via de vrijemarktkoers, het gestadig terugdringen van het begrotingstekort en het afbouwen van de monetaire financiering.

Een hoge inflatie betekent, dat de prijzen van goederen en diensten voor de burgers, bedrijven en overheid een stuk hoger liggen dan verwacht.

Het betekent **ook**, dat burgers met hetzelfde inkomen minder kunnen kopen en dus aan koopkrachtverlies lijden.

De overheid is zich zeer goed bewust van het koopkrachtverlies, en van de effecten van sommige maatregelen, die genomen moesten worden, om de economie weer recht te trekken.

Daarom is in het afgelopen jaar, bijna SRD 3 miljard uitgegeven, dan wel gereserveerd voor extra inkomstenoverdrachten **en uitkeringen**, armoedebestrijding en additionele uitgaven, in bepaalde sectoren zoals de gezondheidszorg, om de bevolking in moeilijke tijden extra te ondersteunen.

De Regering heeft in 2021 regelmatig overleg gevoerd met vele vakbonden. Dit heeft geresulteerd in diverse afspraken, waaronder, het geven van koopkrachtversterking en **optopping** van uitkeringen.

Ook met het bedrijfsleven is er regelmatig overleg geweest. Het overleg, met de vakbeweging en het bedrijfsleven is vanaf 15 september 2021, **voortgezet**, via het Speciaal Tripartiet Overleg.

Alle drie sociale partners hebben aangegeven, dat zij ernaar streven om op 25 november een Tripartiet Akkoord te bereiken, waarin afspraken worden vastgelegd voor het jaar 2022.

Het **gaat** hierbij voornamelijk, om afspraken op het gebied van koopkrachtversterking, belastingen en het Sociaal Vangnet. Op deze **wijze** zal invulling gegeven worden, aan het principe van goed overleg en samenwerking met de sociale partners.

Een belangrijk aspect, in het beleid van de overheid, betreft de herverdeling van het inkomen.

De belastingen, vormen daarbij een belangrijk middel, waarbij toewijzing van middelen geschiedt, naar vele publieke voorzieningen en investeringen, die de hele bevolking ten goede behoren te komen.

Daarnaast moet de overheid erop toe zien, dat alle burgers en bedrijven, een bijdrage aan de staatskas leveren. Belastinghervormingen zullen vooral gericht zijn op het geleidelijk verplaatsen, van de druk van directe naar indirecte belastingen.

Via de invoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW) in het jaar 2022, zal een belangrijk middel hiertoe worden geïntroduceerd. Via de BTW wordt de consumptie van goederen en diensten belast, waarbij degenen, die minder gebruiken, **ook** minder belasting betalen, en degenen, die meer consumeren ook meer betalen.

Tegelijk wordt de belastingdruk gespreid, over alle ingezetenen en niet-ingezetene.

In het verlengde hiervan, zal het mogelijk zijn, om de belastingdruk op de loontrekkers te verminderen, o.m. via bijstelling van de belastingschijven.

Overigens heeft de overheid, bij het toekennen van extra toelagen en uitkeringen, in het afgelopen jaar er steeds voor gezorgd, dat de laagste inkomens en meest kwetsbare groepen, relatief meer toegewezen hebben gekregen, dan de hogere-inkomensgroepen.

In 2022 zal een **eind** komen aan de extra solidariteitsheffing, die tot nog toe wordt gehanteerd. Verder is het voornemen, om in het komend jaar bronbelasting (Withholding Tax), in te voeren, en de fiscale jurisdictie uit te breiden tot de economische zone op zee.

Samenvattend: De Staatsfinanciën zijn onder controle gebracht, en worden thans goed beheerd.

Er zal geen monetaire financiering plaats vinden, de wisselkoers zal vrij stabiel blijven, er zal **duidelijkheid** zijn, over alle schuldverschikkingen, de deviezenreserve zal opgebouwd worden, de middelen voor de kapitaalsinvesteringen zullen verzekerd zijn, voor zover het de multilaterale donoren betreft, het financieel systeem wordt versterkt, en de inflatie zal worden verlaagd.

Wij geloven, dat hiermee een goed kader wordt geschapen, voor het particulier bedrijfsleven om meer te investeren en meer werkgelegenheid te scheppen, zodat de economische groei zal toenemen.

En het zal leiden tot betere kansen, tot economische en sociale vooruitgang, bij de burgers, door stabilisatie van prijzen.

Dit zal leiden tot verduurzaming van de effecten van de macro-economische stabiliteit.

Met **zijn allen**, zullen wij er echter wel voor moeten zorgen, dat de vaccinatiegraad tegen het Coronavirus flink toeneemt, zodat de economische groei **niet** wordt belemmerd door de Covid-19 pandemie.

Wij verwijzen u naar het Financiële jaarplan 2022, waarin u analyses en toelichting op de belangrijkste overheidsuitgaven en inkomsten zult vinden.

In de begroting 2022, vindt u de inkomsten en uitgaven per ministerie terug. Verder verwijzen wij u, naar het Herstelplan 2020-2022, waarin u alle maatregelen en projecten, die zullen worden uitgevoerd, kunt vinden.

Naast deze financieel-monetaire maatregelen en hervormingen, moeten we ook de economie verder ontwikkelen, want zonder verhoogde productie, zal ons Bruto Nationaal Product verder afnemen.

De economische groei zal gestimuleerd worden door diepte-investeringen en facilitering hiervan in verschillende productie en dienstverlenende sectoren. Dit zal resulteren in een toename van de productiviteit, het bevorderen van diversificatie, het stimuleren van klein - en middelgrote-bedrijven.

De bestaande dialoogstructuren, zoals het Suriname Business Forum (SBF) en het Suriname Business Center (SB), zullen wederom worden geactiveerd, ter bevordering van de Public-Private-Partnership (PPP).

In het jaar 2022, zal een groter focus zijn op het project Suriname Growth Enterprises, gefinancierd door de Wereldbank, ter stimulering van diversificatie van de Surinaamse economie en verbetering van het ondernemersklimaat.

Tevens zal, met het oog op de bloeiende olie- en gasindustrie in Suriname, diepgaander invulling gegeven worden aan economische activiteiten, inzake de groei van 'local content' **en of** Surinaamse toeleveranciers c.q. goederen en diensten van Surinaamse leveranciers.

Inmiddels, heeft een werkgroep van de overheid en het bedrijfsleven, de interim rapportages gepleegd, en die voor eind van het jaar aan Uw college in de vorm van een conceptwetsvoorstel, zal worden aangeboden.

Voorzitter,

voor wat betreft de agrarische ontwikkeling, is het grootste belang **nog steeds**, het realiseren en het waarborgen van de voedselzekerheid en voedselveiligheid, voor de Surinaamse bevolking.

Uitgangspunt van het agrarisch beleid is, dat de agrarische sub sectoren, in samenwerking met de private sector verder ontwikkeld moeten worden, waarbij de overheid, zoveel als mogelijk faciliterend optreedt.

Dit beleid moet bijdragen aan herstel, stabilisatie en groei van de economie.

Met de instelling van het Stichting Nationaal Ontwikkelingsfonds voor Agri-business, wordt de financiële ruimte gecreëerd om bedrijven de mogelijkheid te bieden, om modernisering door te voeren.

In het nieuwe begrotingsjaar zal een groot aantal initiatieven worden ondernomen door het Ministerie van LVV, welke wij uw college op schrift zullen doen toekomen.

Ons streven, is met deze initiatieven, op een structurele manier, **lang** stilliggende projecten, noodzakelijke wettelijke kaders, onderzoeksfaciliteiten, etc. een nieuwe impuls te geven, aan deze belangrijke sector.

Voorzitter,

een andere economische activiteit betreft, de zorg en exploitatie beheer van onze bossen en natuur, in welk kader **ook** een verantwoorde uitgifte van grond, voor economische doeleinden.

De meest belangrijke beleidsvoornemens, voor het nieuwe begrotingsjaar, zullen zijn, de verhoging van grondhuurtarieven en instellen van een Inningsautoriteit voor grondhuurvergoeding, de conversie van domeingrond naar eigendom, inventarisatie van verkavelingsprojecten, uitbreiden van investeringsmogelijkheden in de houtsector, in samenwerking met het bedrijfsleven.

De Regering zal het beleid, om koopkrachtversterkende maatregelen en voorzieningen te treffen, voortzetten.

Via dit sociaal vangnet, zullen met name ouderen, alleenstaanden, mensen met een beperking, werklozen en grote gezinnen, financieel, materieel, danwel anderszins, ondersteund worden

Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting, is mede uitvoerder van "Financial Inclusion".

In dit kader, zijn de Regering en de Vereniging van Bankiers (SBV) een samenwerking met Banking Network Suriname N.V. (BNETS) aangegaan, met het doel het bevorderen van toegang tot de financiële dienstverlening in Suriname, **wordt vergroot**.

Voortzetten van het “Mental Health” project, waarbij het aspect van mentale gezondheid van kinderen, binnen de opvanginstellingen, de nodige aandacht wordt gegeven.

De diensten binnen het kader van de Wet Nationale Basiszorgverzekering (SB 2014 no.114), zal worden verbeterd. Hiertoe zal een aangepaste wetsvoorstel worden ingediend.

Mede gelet op de Sustainable Development Goals, zal het ministerie in het dienstjaar 2022 het thuiszorgsysteem bevorderen, waarbij de kwaliteit van het leven van thuiswonende senioren in Suriname, verbeterd zal worden.

Er zal een aanvang gemaakt worden, met de decentralisatie van de zorg aan seniorenburgers in 2022, om zodoende de seniorenburgers in de districten ook van dienst te zijn.

Ook voor de mensen met een beperking, zal er speciaal beleid komen, welk gericht is, op het scheppen van een ondersteunende omgeving, met de nodige faciliteiten, om **zoveel** mogelijk zelfstandig te leven.

Het ministerie heeft gemeend, om ter verbetering van de begeleiding van deze gezinnen, een programma te ontwikkelen, namelijk het ‘Positive Parenting Program’ (PPP). Dit programma, is gericht op de hereniging van gezinnen, van ouders en hun kinderen, die in opvangtehuizen waren opgevangen, en ondersteuning in de opvoeding.

Naast de bovengenoemde hervormingen, is er binnen de huidige regeerperiode, twee keren verandering gebracht, in de hoogte van enkele financiële uitkeringen ten behoeve van de doelgroepen van het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting.

De laatste optopping van Algemene Ouderdomsvoorziening (AOV) is in dit kader verhoogd van SRD 750 naar SRD 1000, Algemene Kinderbijslag (AKB) is van SRD 75 naar SRD 125 verhoogd, de uitkering aan personen met een beperking (MMeB) is van SRD 500 naar SRD 750.

Ook de Financiële Bijstand (FB) aan zwakke huishoudens is verhoogd en wel van SRD 500 naar SRD 1000.

De Regering, zal op basis van de beschikbaarheid van financiële middelen nagaan, welke verdere tegemoetkomingen gerealiseerd kunnen worden in 2022.

Ter bevordering van de uitvoering van de taakstelling van het Departement van Sociale Zaken en Volkshuisvesting, is de overheidsbijdragen, bij uitvaarten in acute situaties, van SRD 2000 verhoogd naar SRD 5000.

Deze additionele bijdrage zal worden voortgezet in 2022.

Ook vanwege, de zeer desastreuze derde golf van de Covid-19 pandemie en het buitengewoon hoog aantal Covid-19 doden, met als gevolg sociale erupties binnen families, en in de samenleving, is besloten een overheidsbijdrage bij uitvaarten als direct gevolg van overlijden door de Coronavirus toe te

kennen, welke vastgesteld is op SRD 10.000. Ook **deze** zal worden gecontinueerd.

Om de woningnood te lenigen, zal de overheid direct verlichting brengen door een aantal woningbouwprojecten uit te voeren, en zal zij tegelijkertijd het zelfbouwen van woningen in individueel of collectief verband, of door particuliere projectontwikkelaars, met voorwaardenscheppend beleid faciliteren.

Middels een goed huisvestingsbeleid incl. wetgeving en subsidies, zal huisvesting voor verschillende doelgroepen en inkomensklassen bevorderd worden.

Bijzondere aandacht, zal besteed worden aan sociale woningbouw voor de minder draagkrachtige burgers.

Het 'Affordable Housing Project', is opgezet in het kader van het regeringsbeleid van armoedebestrijding, en is bedoeld voor lagere inkomensgroepen.

Voor het nieuwe begrotingsjaar, staan op het programma de renovatie van **zes** crèches.

Voorzitter, geachte leden,
de Verenigde Naties zeggen, dat alle mensen onderwijs moeten krijgen, het moet inclusief en van goede kwaliteit zijn. Suriname onderschrijft **dat**, en sluit zich aan bij die wereld.

Daarom is er afgelopen schooljaar een aanvang gemaakt, met de onderwijshervorming op de basisschool.

Het nieuw curriculum, de nieuwe testmethodes en het daaraan gekoppeld doorstromingsbeleid, hebben geleid tot het drastisch terugbrengen van het aantal drop-outs.

Het **Drop-outs** percentage op jonge leeftijd was 12.6%. En dat **behoort** nu voor het eerst in de geschiedenis van Suriname **tot het verleden!!**

Bijzondere aandacht, krijgt het beroepsonderwijs. De moderne ontwikkelingen in de mijnbouw en agrarische sector, vragen **dringend** om local content.

Om aan de standaarden te voldoen, die het bedrijfsleven en de buitenlandse maatschappijen eisen, is er zwaar geïnvesteerd, in het opzetten van het standaardenburo Surinam National Training Authority.

Voor het **eerst** in de geschiedenis van dit land, krijgt het binnenland middelbare scholen. De eerste middelbare school in Mungotapu zal af zijn in 2022, voor 360 studenten inclusief verblijf (internaat). Voor 216 studenten, wordt er nu **ook** een middelbare school gebouwd in Para.

Het voortgezet onderwijs voor de junioren, wordt nu dus voor het eerst gebracht, tot achter de watervallen.

Voor studenten, zullen met ingang van dit academisch jaar, bijna gratis busvervoer en studieleningen beschikbaar zijn.

In 2022 zal veel aandacht besteed worden, aan kunst en cultuur, ook met het doel, de **weerbaarheid** van de kunstenaars, craftwerkers, en het volk te vergroten, en anderzijds is dit om onze kunst en cultuur canon verder te ontwikkelen.

Voorzitter, na het aantreden van de nieuwe regering is er direct een aanvang gemaakt met het identificeren van knelpunten, die de gezondheidszorg raken. Al gauw werd duidelijk, dat de gezondheidszorg zich in een enorme crisis bevond.

Doorlichting, ordening, herstructurering van ons zorgstelsel, en het afstappen van een open eind financieringssysteem, is dan ook een van de topprioriteiten voor het komend regeringsjaar.

Het Bureau Openbare Gezondheidszorg (BOG) zal verheven worden tot een nieuw directoraat, binnen het Ministerie van Gezondheid, belast met de preventieve zorg.

Het Covid-19 management is inmiddels onder de directe supervisie van het BOG geplaatst.

Het Coronavirus **blijft** op de loer liggen. Zo langzaam, zijn we beland in de vierde golf. Wekelijks zijn er honderden besmettingen en tientallen doden te betreuren.

Het zorgpersoneel in de ziekenhuizen staat onder druk. Ze hebben het afgelopen anderhalf jaar, met man en macht gewerkt, om de situatie beheersbaar te krijgen.

Ze hebben op een professionele wijze, zorg geboden aan hulpbehoevenden.

Zij verdienen onze grote respect en waardering. **Ook** de hulp die wij vanuit het buitenland mochten ontvangen verdient grote waardering.

Vanuit deze plek, wil ik namens de gehele regering en ook namens het volk van Suriname, **hen** bedanken voor hun enorme inzet.

Met man en macht, hebben ze ons zorgstelsel intact gehouden en **vele** levens gered.

Echter, de uitdagingen blijven, gezien de **dagelijkse** stijgingen van de besmettingen. De enige, grote re-medicatie tegen al deze besmettingen is: vaccineren, vaccineren, vaccineren. In het beleid van deze regering, zal dit prioriteit genieten.

In 2020 zal de internationale samenwerking, ter verbetering van onze gezondheidszorg geïntensiveerd worden, met specifieke aandacht, voor relaties met Nederland en de Verenigde Staten, waarmee de eerste contacten reeds zijn gelegd.

Na een grondige evaluatie van de regionale samenwerkingsverbanden, zullen **ook** in de eigen regio mogelijkheden, voor aanvullende dan wel specialistische medische ondersteuning, geëffectueerd worden.

Ook gaat de regering **door** met de bouw van RGD-klinieken, onder andere te Kwarasan en Moengo.

Het uiteindelijke doel is, de gezondheidszorg te transformeren van curatieve naar preventieve zorg, met een **sterke focus** op “healthy lifestyle”.

In dit kader, past **ook** het streven naar het creëren van de meest veilige en passende werkomstandigheden, voor elkeen die deelneemt in het arbeidsproces.

Voor dit doel zal het Directoraat Arbeids Inspectie niet alleen versterkt worden, maar **ook** in het kader van de kwalitatieve dienstverlening, in 2022 specifieke trainingen aanbieden.

Met betrekking tot het uitgangspunt van “Decent Work”, als onderdeel van de Sustainable Development Goals, zal wetgeving, die voor een deel al ter behandeling ligt in de Nationale Assemblee, in het komend jaar gefaseerd afgerond worden ter behandeling.

Een indringende evaluatie van de ontslagwetgeving staat **ook** op de agenda voor het komend begrotingsjaar, waarvoor tijdig en uitgebreid zal worden samengewerkt, met alle betrokken instanties.

In 2022 zal gestart worden met het aanbieden van **meer** vak trainingen, door de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) in meer districten;

Voorzitter,
het beleid ten aanzien van de mijnbouwsector zal de komende periode gericht zijn op, het **aanscherpen** van het wetgevingskader, institutionele versterking van beleid-formulerende - en monitoringsinstituten, ordening van de kleinschalige goudsector, alsook de rehabilitatie van gemijnde gebieden van ALCOA en het voorbereiden van een Bauxiet Industrie in West Suriname.

De kleinschalige goudwinning, moet getransformeerd worden naar meer duurzame en veilige inkomsten- en werkgelegenheidsbronnen, waar zowel mens, als milieu centraal staan.

Deze regering, gaat door met gesprekken met gerenommeerde bedrijven t.a.v. het opzetten van een eigen goudbedrijf.

De ordening beoogt ook de controle op illegale praktijken in deze sector.

De inspanningen, zullen in 2022 verder gericht zijn op de uitvoering van projecten in samenwerking met NIMOS, UNDP, GEF en andere relevante actoren, om te werken, aan het bieden van duurzame oplossingen voor de toegang tot financiering voor ambachtelijke mijnwerkers en mijnbouwgemeenschappen, alsmede de introductie van kwikarme- en kwikvrije technologieën, langs de volledige goudproductie keten.

In het kader van transparantie in de extractieve industrie, zal het beleid gerichte aandacht besteden, aan de *“ultimate beneficial ownership”* in de mijnbouwsector.

Het is van belang, dat bekend is wie of welk bedrijf diverse mijnbouwrechten in zijn bezit heeft, en waar deze gesitueerd zijn. De zogenaamde rent-seekers, die speculeren met mijnbouwrechten zullen worden afgebouwd.

De Regering, zal voor wat de grootschalige goudsector betreft, zich verder inzetten voor verdere exploratie van geïdentificeerde goudvoorkomens, middels regelmatig overleg met geïnteresseerde bedrijven, en zal zich **beijveren** voor de optimale benutting van bronnen en mogelijkheden.

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen ziet toe, op de toepassing van 'Free Prior and Informed Consent' ten behoeve van de duurzame ontwikkeling van gemeenschappen, **landelijk**.

Eén van de belangrijkste prioriteiten voor 2022 is te zorgen voor 24- uurs elektrificatie voor gemeenschappen, in het binnenland en diverse districten.

Tot op heden heeft circa 10% van de bevolking van Suriname in het binnenland slechts de beschikking over, maximaal 4 tot 8 uren elektriciteit per dag.

Het streven van de Regering, is om in 2024, conform het Sustainable Development Goals -7-, betrouwbare energie voor alle burgers in Suriname te realiseren.

Het beleid, zal zich daarom in 2022, **verder** toeleggen op het aanbieden van hernieuwbare energiebronnen, met name zonne-energie in het binnenland en andere districten.

In de planning staan in samenwerking met de IDB, 11 nieuwe hybride stations.

Via een bilateraal samenwerkingsprogramma met India, zullen 50 dorpen uiterlijk 2023, toegang krijgen tot 24- uurs elektriciteit.

Via een ander project zullen 55 andere dorpen aangesloten worden via 5 grote energiecentrales.

Verder zal er een haalbaarheidsonderzoek gedaan worden, om een Floating Solar Systeem te installeren op het Stuwmeer, ter aanvulling van de Afobakka krachtcentrale.

Er komen mini-solar stations in de districten Coronie, Nickerie, Saramacca, Commewijne en Brokopondo.

Ook vindt er uitbreiding en verbetering plaats, van het distributienetwerk te La Vigilantia, omgeving Bomapolder en Commissaris Weythingweg, en in de dorpen Bigi Poika, Pikin Saron en Kwakoegron in 2022.

In het jaar 2022, zal eveneens aandacht besteed worden, aan het afronden en implementeren van het Elektriciteit Sector Plan 2022-2026, en de verdere inrichting van de Energie Autoriteit Suriname.

In het kader van de olie- en gasontwikkeling, zijn er initiatieven om een shore base op te zetten, die de ontwikkeling van local content moet bevorderen.

Een expression of interest is inmiddels door de Regering gepubliceerd.

Voor de ontwikkeling van local content, wordt het bedrijfsleven, alsook andere relevante stakeholders, in een vroeg stadium reeds betrokken, om maximaal voordeel te halen uit de offshore olie- en gasvondsten.

Voor wat betreft de watervoorziening, zal het vervangen van de oude/bestaande infrastructuur, en uitbreiding naar nieuwe woongebieden in de kustvlakte, en randdistricten, **zullen** in het dienstjaar 2022 verder ter hand worden genomen.

Met betrekking, tot de drinkwatervoorziening in het binnenland, zal het zuiveren van oppervlakte/rivierwater tot drinkwater, worden voortgezet, in gebieden waar er **geen** sprake is van bronwater.

De rehabilitatie van de drinkwaterinstallaties in het binnenland, die door **jarenlang** ontbreken van adequaat onderhoud niet meer werken, zal ter hand worden genomen.

Ten behoeve van het district Commewijne is de bouw van het waterproductiestation, te La Liberté, voor oplevering geprojecteerd rondom eind 2021.

In Moengo, zal een nieuw waterproductiestation worden opgezet voor benutting van water uit de Cotticarivier, ten behoeve van het district Marowijne.

Binnen dit project, zal ook het waterproductiestation aan de Van Hattemweg worden vernieuwd en uitgebreid.

De productie van gebotteld drinkwater, wordt verder voorbereid door de N.V. SWM.

Voorzitter,

de offshore olievondsten, vereisen een stringente focus van Staatsolie op het financieringsproces voor participatie.

De focus van de Upstream Onshore is het garanderen van een productie van **minimaal 6 miljoen barrels** per jaar, het aanvullen van de oliereserves, het verhogen van efficiency, en te allen tijde het garanderen van een veilige werkomgeving.

Het werkprogramma van de Upstream Offshore, is met name gericht op nieuwe ontdekkingen, in de deepwater offshore, en het uitbreiden van de shallow offshore.

In de shallow offshore, zal meer studie worden gedaan om een beeld te krijgen van de ondergrond en zullen nieuwe bidronds worden voorbereid voor het jaar 2023.

De verkoop van high-end producten en Fuel Oil, is geraamd op circa US\$ 432 miljoen in 2022.

De verwachte omzet over 2021 bedraagt US\$ 429 miljoen. 2022 zal in het teken staan van verdere appraisal en exploratieactiviteiten in Block 58.

In 2022 zullen diverse initiatieven worden uitgevoerd, om de operaties, van zowel thermal als hydro zo efficiënt mogelijk uit te voeren.

De bijdrage van Staatsolie aan de Overheidsbegroting 2022 is ingeschat op ca. US\$ 189 miljoen, bestaande uit inkomstenbelasting inclusief Staatsolie dochtermaatschappijen, verbruiksbelasting, dividend, loonbelasting en royalties welke namens Staatsolie door Newmont en lamgold worden afgedragen.

Voorzitter, de Regering is ervan overtuigd dat ons land een belangrijke hub kan zijn, voor zowel de lucht- als zeetransport. In-transit personenverkeer en toeleveringsstromen “supply chain” zijn nieuwe bedrijfsactiviteiten, die kunnen bijdragen aan de verdere diversificatie van onze nationale economie.

Wij zijn uiteraard blij, met de mogelijkheden, die olie en gas ons bieden, maar wij moeten tegelijkertijd ons richten, op een bredere economie.

In 2022 zal de eerste aanzet worden gegeven, voor deze ontwikkelingen.

In de afgelopen periode zijn met diverse landen, zoals Marokko, Turkije, de Verenigde Arabische Emiraten, maar ook Nederland, België en Frankrijk gesprekken gevoerd.

Een viertal luchtvaartovereenkomsten zijn reeds in voorbereidingen.

De transportsector, zal tot één van de belangrijkste economische drivers ontwikkeld worden, omdat het alle sectoren faciliteert.

Het huidige transportbeleid van de regering, is erop gericht om Suriname te ontsluiten.

Onze lucht- en zeehavens, dienen dus goed ontwikkeld te zijn. Om deze sector tot ontwikkeling te brengen zijn er enkele randvoorwaarden.

Wij als regering, zullen het **niet** alleen doen. Wij zullen ondernemers die de sector verder kunnen ontwikkelen faciliteren, en op regionaal en internationaal niveau zorgdragen voor goede, en rendabele samenwerkingsverbanden.

Wij hebben reeds met de Haven van Antwerpen en Schiphol overeenkomsten getekend voor het ontwikkelen van infrastructuur, human capital en local content.

Deze zullen wij in 2022 verder afstemmen op de Surinaamse omstandigheden en mogelijkheden.

Voorts is het project, Surinaamse vliegdiens ten binnenland (SVB) samen met de NVB wederom opgestart, en zal in 2022 gecontinueerd worden.

Dit project houdt in dat lijndiensten worden uitgevoerd van Zorg en Hoop naar verschillende dorpen in het binnenland van Suriname visa versa

In dit verband is het ook belangrijk, om te vermelden, dat het (RADAR/ADS-B) Surveillance systeem in 2022, operationeel gemaakt zal worden.

In het kader van de uitvoering van het maritiem beleid, zullen o.a. de volgende projecten uitgevoerd worden:

De Surinamerivier wordt nu gebaggerd.

Tevens zal NV SMS zich sterk maken om o.a. de veerverbinding tussen Paramaribo en Meerzorg wederom op te starten.

De ordening van het openbaar vervoer zal ook verder ter hand worden genomen. De regering zal de wet- en regelgeving aanscherpen, en een Autoriteit voor Openbaar Vervoer instellen.

Het Staatsbedrijf Telesur, zal een aantal investeringen plegen. Ondanks dat het bedrijf, vanwege de economische crisis van afgelopen jaren, en dit jaar, grote koersverliezen heeft geleden, wordt in 2022 een stabiel jaar verwacht.

Wij zullen in 2022 starten met een groot meerjaren project, waarbij verouderde kabels in 34 woonwijken worden vervangen, met glasvezelkabels.

Deze 34 woongebieden bevinden zich in alle 10 districten.

Verder zullen meer mensen toegang krijgen tot 4G, en zal 5G worden geïntroduceerd en zal er **ook** een betere integratie komen binnen het Caricom netwerk.

Dit zal leiden tot verhoogd toegang tot betaalbaar en kwalitatief internet binnen heel Suriname voor alle Surinamers in binnen deze regeringsperiode.

De scholen zullen in 2022 van gratis wifi worden voorzien. Het herontwerpen van de overheidswebsite, is **ook** een actie die in 2022 zal worden uitgevoerd door de overheid.

Binnen het beleidsgebied communicatie zal er ook gewerkt worden aan de wetgeving.

De Regering is bezig de laatste hand te leggen aan de Wet Elektronische Communicatie.

De huidige wet is verouderd en zal aangepast worden binnen de nieuwe ontwikkelingen rondom ICT.

Voorzitter, de Regering heeft voor de periode tot en met 2025, en daarna, reeds vele projecten landelijk en per district geïdentificeerd, mede in overleg met de Districtscommissarissen. Deze zijn inmiddels ook goedgekeurd, en zullen via een speciaal aanstuurpunt ter hand worden genomen.

Het voornemen is om gedurende het komend begrotingsjaar een aantal van deze projecten op te starten, en zoveel als mogelijk te finaliseren.

Hiertoe behoort de afbouw van diverse lopende projecten, waaronder het Hoofdbureau van Politie, Justitieel Complex te Nickerie, CBB Kantoren, leslokalen en laboratorium ten behoeve voor het NATIN, ADEK Studenten Flats op het complex van de Universiteit van Suriname.

De bouw van diverse nieuwe sociale woningbouwprojecten, waaronder 350 woningen middels een schenking van de bevriende natie Volksrepubliek van China, zal worden opgepakt.

Daarnaast, zullen verkavelingsprojecten door de overheid worden opgestart, bestemd voor woningzoekenden.

Er zal een aanvang gemaakt worden, met het ecologisch verantwoordelijk beschermen van de kust langs Weg naar Zee. De uitvoering is gepland voor 2022 – 2023 met een onderhoudstraject van 2 jaren.

Aan de infrastructuur, zal bijzondere aandacht worden besteed. De verlenging van de **Ringweg**, zal worden voorbereid, en het Landelijk Bestratingsprogramma 1 en het Nationaal Infrastructuur Programma 2 zullen worden voortgezet.

De Pt. Tilakdhariweg wordt gerenoveerd en de werkzaamheden op de wegstrekking Jenny – Henar worden voortgezet en afgerond.

Ook de voorbereiding van de regionale luchthaven te Nieuwe Nickerie, zal worden voortgezet.

Daarnaast, zullen de verkeerregel-installaties worden geoptimaliseerd, en zal een beheerplan verkeerstekens (wegmarkeringen) en bewegwijzering worden opgesteld, om de doorstroom te bevorderen en filevorming tegen te gaan.

Voorzitter,

het Milieubeleid kenmerkt zich door een voortdurende zoektocht naar de optimale combinatie tussen economische, sociaal maatschappelijke en milieu verantwoorde overwegingen, bij het duurzaam ontwikkelen van onze natie. De gevolgen van klimaatverandering zijn **nu** meer dan ooit zichtbaar, in alle delen van de wereld.

In het komend jaar zullen de activiteiten, met betrekking tot de operationalisering, van de milieu raamwet worden gecontinueerd. Het NIMOS, zal spoedig worden omgezet in een milieuthoriteit en mede via de versterking van de banden met gespecialiseerde instituten en bevriende naties.

Omdat meer dan 80% van de bevolking is geconcentreerd langs de laaggelegen kustzone, is Suriname bijzonder kwetsbaar voor zeespiegelstijging.

Hoewel wij de status dragen van een carbon negatief land, kunnen wij het **daarom** niet nalaten, mitigerende maatregelen te treffen.

Deze zullen vooral doorgevoerd worden in de bosbouwsector, door efficiencyverbeteringen in de houtkap; de energiesector, door het aandeel van hernieuwbare energie in het energieaanbod te verhogen, en in de transportsector, door **maatregelen** door te voeren, die de uitstoot van broeikasgassen verlagen.

Behalve de implementatie van mitigatie maatregelen, zal de regering **ook** de nadruk leggen op de uitvoering van het Nationaal Adaptatieplan, dat de leidraad is voor Suriname om zich aan te passen aan de klimaatverandering.

Het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu, heeft in dat kader haar klimaat financieringsstrategie afgerond.

Deze strategie zal het raamwerk zijn, waarbinnen Suriname zal moeten opereren voor een verantwoorde mobilisatie van financiële middelen, uit de milieu gerelateerde bronnen zoals carbon credits.

De regering is met verschillende bedrijven in gesprek, met betrekking tot het bespreken van mogelijkheden, ten aanzien van carbon credits, om met de inkomsten hiervan meer voordelen uit ons bos te halen.

Afvalbeheer is een groot probleem in Suriname. De regering streeft naar de ontwikkeling van een Integraal Afval Management Systeem.

Het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu is thans bezig, met het samenstellen van een Integrated Waste Management Plan voor Suriname, welke niet alleen het huisafval adresseert maar elke vorm van afval;

Vanaf chemisch afval tot grofvuil zoals auto- en scheepskarkassen.

Eveneens zal in het dienstjaar 2022, in samenwerking met UNIDO, het bedrijfsleven en NGO's, een pilotproject voortgezet worden, welke als doel heeft het effectief verzamelen en scheiden van huishoudelijk afval.

In het kader van het Minamata verdrag, zal verdere uitvoering worden gegeven aan de verplichtingen die voortvloeien uit dat verdrag.

Het traject om de import van kwikhoudende producten stop te zetten, wordt nu ingezet. Na de voorbereidende fase in 2021, zal er in 2022, een realistische uitfaseertraject worden ingezet, voor kwikhoudende producten.

Onze biodiversiteit, in het water, en op land, zijn natuurlijke bronnen van onschatbare waarde.

Het is daarom van eminent belang, om deze duurzaam te beheren.

In het dienstjaar 2022, zal het ministerie van start gaan met het actualiseren van de Nationale Biodiversiteit Strategie, en het bijbehorend Actieplan.

Voorzitter,

regionale ontwikkeling is een belangrijke doelstelling van de Regering, om duurzame ontwikkeling, en daarmee samenhangende dienstverlening te brengen.

Onze visie is, dat belastingmiddelen, **niet** alleen de urbane gebieden ten goede moeten komen.

In het dienstjaar 2022 zal de financiële decentralisatie verder gestalte krijgen.

Verder zullen de wettelijke hervormingen ertoe moeten leiden dat de belasting- en niet-belastingmiddelen van de Interimregeling Financiële Decentralisatie bestemd voor de districten, worden aangepast.

De tarieven dienen aangepast te worden, aangezien de meeste hiervan dateren van de koloniale periode en niet rendabel zijn voor de districten.

In het dienstjaar 2022 zal het directoraat de agrarische productie in het binnenland voortzetten. Daarnaast zullen afzet- en transportmogelijkheden van de gewassen van landbouwers worden gefaciliteerd.

Het grondenrechtenvraagstuk geniet hoge prioriteit bij de regering.

De Regering, heeft het resultaat van de werkzaamheden van de commissie grondenrechten het wetsontwerp 'Wet Collectieve Rechten Inheemse Volken en Tribale Volken' goedgekeurd, dat inmiddels is aangeboden aan Uw college voor verdere beraadslaging.

De waarde van sport en bewegen, is verdeeld in drie hoofdgroepen: gezondheid, sociaal en arbeid.

Sporten en bewegen hebben naast gezondheidseffecten **ook** sociale aspecten.

De prestaties, die enkele sporters hebben geleverd in het haast afgelopen jaar, hebben ons gesterkt om de landelijke aanpak op zoek naar talenten, voort te zetten.

De zorgvuldige inventarisatie van de probleemgebieden van sport, en het inspelen op de noden van de individuele en collectieve sportbeoefenaars, door verstrekking van sport - en spelmateriaal, zal worden voortgezet.

In de verdere aanpak van de sport, zijn in de afgelopen tijd samenwerkingsverbanden ontwikkeld met gelijkgerichte organisaties, uit binnen en buitenland, die ertoe moet leiden, dat de sport landelijk verbreed wordt, en dat de 'Sport for All' gedachte ingang krijgt bij elke individu.

Voorzitter,
het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking (BIBIS) zet zich ten volle in, voor de ondersteuning van de succesvolle uitvoering van het Herstelplan 2020 -2022.

Hierbij is de focus gericht op de realisatie van de specifieke maatregelen en projecten, die in het Herstelplan zijn toebedeeld aan BIBIS, zoals het zorgdragen voor de aanwezigheid van randvoorwaarden voor een gezonde investeringsklimaat.

Voor het aantrekken van *Foreign Direct Investments*, en het voortouw nemen, bij het ontwikkelen van een beleids-, institutioneel- en wettelijk kader voor local content, waarbij Surinaamse bedrijven, beter zullen worden gefaciliteerd, om op adequate wijze te kunnen profiteren uit grootschalige mijnbouw exploraties van multinationals.

Hiertoe heeft de Regering deze week de Suriname Investment and Trade Agency goedgekeurd.

Binnen het kader van de doelen, die worden nagestreefd in het Herstelplan, zal in het buitenlands beleid in 2022, **ook** ten volle ingezet, voor het herstel van Suriname's internationale reputatie; het verlenen van ondersteuning bij de herstructurering van de buitenlandse schulden, en bilaterale schuldverlichting, en de ondersteuning in de strijd tegen COVID-19.

In samenwerking met het Ministerie van Financiën heeft communicatie plaatsgevonden met bilaterale stakeholders, en de Paris Club voor ondersteuning aan Suriname in het leggen van een basis voor een economisch programma, gericht op duurzame ontwikkeling, met ondersteuning door het Internationaal Monetair Fonds (IMF).

Het Ministerie zal zich blijven inzetten, om ook in dit kader, via internationale samenwerkingspartners mogelijkheden af te tasten, respectievelijk te doen benutten.

De bilaterale relaties met bevriende landen en relevante multilaterale organisaties in de Amerikas, Azië, Afrika, Midden-Oosten en Europa, zullen in het volgend dienstjaar verder worden uitgezet, waarbij het Surinaams belang centraal zal staan.

In dit kader zal Suriname in het eerste kwartaal van 2022 een Summit organiseren waarin de Staatshoofden van Guyana, Brazilië en mogelijk Frankrijk, zullen participeren.

Het beleid zal er eveneens op gericht zijn om zoveel mogelijk Surinamers te positioneren in internationale organisaties.

Om de impact van de bijdrage van de 'High Forest Low Deforestation'-ontwikkelingslanden te maximaliseren, is een sterke internationale betrokkenheid nodig, met ambitieuze en haalbare doelen.

Derhalve zal Suriname een coalitie vormen met andere gelijkgerichte landen, waaronder Panama en Bhutan, beide ook carbon neutrale landen, teneinde toegang tot klimaatfinanciering te krijgen.

Belangrijke regionale allianties, zullen worden ondersteund, om bij te dragen aan de regionale ontwikkelings- en veiligheidsvraagstukken.

Suriname zal daarom ook actief participeren in het nieuw mechanisme PROSUR. De actieve participatie van Suriname biedt de gelegenheid, om de specifieke nationale posities en initiatieven van de Regering op de internationale agenda te plaatsen.

Van januari - december 2022 zal Suriname zitting hebben in het Bureau van de Staatshoofden en in juli 2022 neemt Suriname het voorzitterschap van de CARICOM, over van Belize, tijdens de Reguliere Vergadering van de Staatshoofden en Regeringsleiders.

Tijdens het voorzitterschap, zal er op regionaal gebied ook aandacht en invulling worden gegeven aan ons - portfolio, jeugdsport en cultuur-, binnen het Quasi kabinet van de CARICOM.

Voor het dienstjaar 2022 is er voor wat de samenwerking met de verschillende VN Organisaties betreft, een vernieuwd regionaal samenwerkingsprogramma, het *Multi Country Sustainable Development Cooperation Framework* (MSDCF 2.0), die als basis dient voor de gezamenlijke werkplannen (*Joint Working Plan*) met diverse ministeries voor 2022.

Middels deze gezamenlijke werkplannen wordt de samenwerking met o.a. de UNICEF, UNDP, UNFPA, PAHO/WHO, FAO geïmplementeerd.

Het *Sustainable Development Goal (SDG) Fund*, zal ook voortgezet worden in 2022.

Dit Fonds bestaat uit 3 componenten, waarvan de eerste component **1** in uitvoering is voor ongeveer US\$ 870.000. In 2022 zullen de **2** andere componenten ook in uitvoering worden gebracht, voor een bedrag in de orde van US\$ 3.5 miljoen.

Vorst zal voor het dienstjaar 2022 invulling worden gegeven aan het Canada-CARICOM Expert Deployment Mechanism, waarbij verschillende dienstonderdelen van verschillende ministeries op maat getraind kunnen worden, en zullen ook de aangeboden mogelijkheden die samenwerkingspartners of programma's bieden (z.a. Japan, USAID, de EU, de OIC, CARICOM, PCIA) worden benut.

De bilaterale relaties zullen verder verdiept worden middels het versterken van de bestaande en het initiëren van nieuwe stedenbanden, met de mogelijkheid om gezamenlijk programma's op sociaal-cultureel, maar ook economisch en technisch gebied, uit te werken en te implementeren.

De Institutionalisering van Export Suriname en Foreign Direct Investment Suriname, is op gang gezet en krijgt de naam toebedeeld van Suriname Investment & Trade Agency (SITA). Op kort termijn wordt de professionele website van SITA gelanceerd, welke in samenwerking met IDB wordt opgezet.

Ondertussen worden de werkzaamheden m.b.t. FDI volgens procedures afgewerkt. Als resultaat kan aangegeven worden, dat de *Request for Expression of Interest* (RFEOI), van zowel het opzetten van een *Shore-base* en van *Waste Management* facilities, al zijn gepubliceerd.

Voor wat betreft het diasporabeleid, is zoals aangekondigd vorig jaar, dit tot één van de hoofdpijlers van het buitenlands beleid geworden, en is het Diaspora Instituut Suriname opgericht.

Haar counterpart DIN in Nederland is ook recentelijk geproclameerd.

Het is de ook bedoeling dat een soortgelijke organisatie komt in de VSA en andere landen zoals België, Frankrijk en de Nederlandse Antillen.

Het uiteindelijke doel is: diaspora als vierde ontwikkelingsbron voor Suriname, met een duurzaam karakter voor behoud van wederzijdse banden, tussen Suriname en alle generatie diasporagemeenschappen waar dan ook ter wereld.

In 2022 zal een integraal migratiebeleidsdocument worden ontwikkeld, mede op basis van verricht onderzoek, door de Internationale Organisatie voor Migratie. Hiertoe zal een speciale interdepartementale commissie worden opgezet met brede participatie vanuit de maatschappelijke organisaties

Met Nederland is reeds gesproken over de afschaffing van de visumplicht voor Surinamers, die naar Nederland of de Europese Unie willen afreizen.

Omdat de eventuele afschaffing een verantwoordelijkheid is van de EU, is aan Nederland verzocht hier gezamenlijk op te trekken.

In het komende dienstjaar zal Minister BIBIS met zijn Nederlandse counterpart, intensievere gesprekken voeren om de EU te bewegen, om aan onze wens te voldoen.

Nederland heeft zich bereid verklaard, om hieraan mee te werken.

Belangrijk is te vermelden dat in het kader van visumliberalisatie, verdere stappen zijn ondernomen. Surinamers in diaspora, mogen ingaande vandaag (1 oktober 2021) visumvrij afreizen naar Suriname, met een maximale verblijfsperiode van 6 (zes) maanden.

Suriname zal economische voordelen uitputten, door de visumliberalisatie. Verwachtbaar is, dat onder andere het aantal afreizende Surinamers in diaspora zal stijgen, meer Surinamers in diaspora, Suriname als reisbestemming zullen kiezen.

Het visumliberalisatie proces, zal in 2022 voortgezet worden.

De consulaire dienstverlening op de buitenposten zal worden verbeterd, door onder andere de invoering van de e-loket applicatie van het Centraal Bureau voor Burgerzaken.

Aanvragen voor de diverse akten uit de registers van het Centraal Bureau voor Burgerzaken zullen in afzienbare tijd, niet meer naar Suriname verstuurd hoeven te worden, **maar** zullen ter plekke, op de buitenposten, worden afgehandeld.

Voorzitter,
de veiligheid van onze bevolking heeft de hoogste prioriteit van de Regering.

De rechtstaat is van ons allemaal en is het fundament van onze democratie. Die rechtstaat moet ten alle tijden beschermd worden.

Inspiratie puttend uit het motto “Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap” zullen we als natie de rechtstaat ten alle tijden beschermen. Dit geldt niet alleen voor onze burgers, maar vooral ook voor alle structuren in onze samenleving. Ons politieapparaat is er om te dienen en om te beschermen: *to serve and protect!*

Justitie moet zonder aanzien des persoons recht kunnen spreken. Dat zijn basisvoorwaarden om veiligheid en welbehagen in onze samenleving te garanderen.

Hiervoor hebben we een politieel en justitieel apparaat nodig, dat volledig achter deze doelstellingen staat, goed voorzien is van zowel het noodzakelijk personeel alsook het instrumentarium, om deze zorg te bieden.

Ons land wordt regelmatig geconfronteerd met illegale drugsvangsten.

In samenwerking met buitenlandse instituten, zal in 2022 een systematisch begin worden gemaakt, om deze illegale praktijken, en de hierbij betrokken personen aan te pakken.

Indien wij internationale en nationale investeerders willen aantrekken, dan moeten wij demonstreren, dat wij een rechtstaat zijn, waar wet en recht geldt.

Derhalve, met inachtneming van de speerpunten van de Rechtspraak en het regeerakkoord 2020 – 2025, wordt er gewerkt aan:

- het benoemen van meer rechters, wat leidt tot het versterken en verdere professionalisering van de Rechterlijke Macht.
- de rechtspositieregeling van de Rechterlijke Macht en leden van de bijzondere rechtscolleges en wettelijke raden.
- het voorzien van een eigen begroting op weg naar de noodzakelijke verzelfstandiging.

Bij het Openbaar Ministerie (OM) zal op termijn ter bespoediging van de aanpak van corruptie, een speciale aanklager worden aangesteld. Er wordt gewerkt aan de voorbereiding van nieuwe wetgeving en de aanpassingen van bestaande wetgeving.

Het is van belang dat het Korps Politie Suriname (KPS) ter uitvoering van haar taken **niet alleen** de wettelijke handvatten ter beschikking heeft, maar dat zij als constitutionele organisatie voldoende toegerust wordt. Veiligheid behoort tot één van de steunpilaren van de samenleving.

De bestrijding van Mensenhandel en Mensensmokkel, Cybercrime en Drugssmokkel vormen nog steeds een uitdaging voor het KPS.

Een andere uitdaging welke een bijzondere aanpak vereist is de Covid-19 Pandemie.

Omgaan met burgerlijke ongehoorzaamheid en het simultaan waarborgen van de veiligheid, vereist dan ook een andere aanpak.

Voor het KPS, zijn voor het komend jaar de verdieping basispolitiezorg, upgrading inlichtingendiensten, aanpak verkeerscriminaliteit belangrijke speerpunten.

De ingezette internationale en regionale samenwerking op justitieel en politieel gebied, zal verder worden voortgezet in het kader van de professionalisering en effectiviteit van de politie.

Het Korps Penitentiare Ambtenaren (KPA), zal in samenwerking met buitenlandse partners, werken aan het reorganiseren van het gevangeniswezen en met nationale maatschappelijke organisaties werken, aan de verdere resocialisatie van gedetineerden.

Bij het Korps Brandweer Suriname (KBS), zal het beleid met betrekking tot de brandweezorg meer gericht zijn, op het ontwikkelen en implementeren van regelgeving met betrekking tot brandveilig bouwen, en brandveilige gebruiken, community safety, brandveiligheidsinspecties en inventarisatie met betrekking tot risicovolle situaties, en de aanpassing van de regelgeving met betrekking tot de productie, transport en opslag van gevaarlijke stoffen.

Bij de Beveiligings- en Bijstandsdienst Suriname (BBS), moet op kort termijn een formeel dienstvoorschrift voorhanden zijn, alsook een duidelijke gedragscode voor attitudeverandering zijn ontwikkeld.

Het Toezicht en Controle-Instituut voor Kansspelen (Gaming Board) zal werken aan capaciteitsversterking, aanpassing van verouderde wet- en regelgeving en het specifiek trainen en opleiden van het personeel.

Voor de handhaving zullen er zowel nationale- als internationale samenwerkingsverbanden worden aangegaan.

De Financial Intelligence Unit Suriname (FIU Suriname), levert een bijdrage aan het opsporen en bestrijden van money laundering, en financiering van terrorisme. Het is van belang te investeren in ICT, huisvesting, gekwalificeerd personeel en internationale samenwerking.

De aanpak van seksueel-, kinder- en huiselijk geweld krijgt een betere aanpak. De Meldpunten Kinderbescherming worden aan **een grondige evaluatie** onderworpen, alsook de overige diensten belast met rechtsbescherming.

Aan het decentraliseren van rechtsprekende en rechts beschermende instituten wordt gewerkt.

Voorzitter,

Een stabiele en veilige wereld en een leven in vrijheid is van onschatbare waarde voor elke samenleving.

Dat is waaraan het nationaal leger aan bijdraagt!

Naast haar beschermings - en ondersteuningstaak blijkt het leger juist vanwege haar organisatiekracht, haar discipline en haar menselijke, operationele- en logistieke capaciteit van bijzondere waarde te zijn ten tijde van calamiteiten, crises en noodsituaties.

Daartoe zal het reeds ingezette proces van professionalisering van het leger voortgezet worden.

Er zal geïnvesteerd worden in leiderschap en de paraatheid van medewerkers. De interne processen zullen worden beschreven, en informatiesystemen geautomatiseerd.

Onderhoud van aanwezige logistiek en nieuwe investeringen in de uitrusting en mobiliteit van het leger worden doelgericht aangepakt

Het leger zal haar aanwezigheid in diverse gebieden, in stad en district verhogen, en bijdragen aan ontwikkelingsprojecten, waarbij de relatie met burgers verbeterd wordt.

Ondersteuning op het gebied van het beheersen van de Covid-19 pandemie, de armoedebestrijding en overheidsdiensten blijft een hoge prioriteit in het komend jaar.

De Kustwacht zal haar capaciteiten in de komende periode versterken op het gebied van nood-, spoed- en veiligheidsverkeer, hulpverlening en rampenbestrijding.

Daarnaast zal ter handhaving van onze territoriale integriteit en voor een effectieve bestrijding van smokkel, naar en vanuit Suriname, vaartuigen worden aangeschaft, waarmee de patrouilles opgevoerd kunnen worden.

De samenwerking met bevriende naties (zoals US, Nederland, India, China) en de grenslanden, wordt geïntensiveerd.

Er zal samengewerkt worden op het gebied van informatie-uitwisseling, gezamenlijke operaties en trainingen.

Voorzitter,

Landgenoten,

Broeders en zusters van onze gedeelde moeder mama sranan,

De begroting die wij vandaag aan u presenteren, laat zien, dat het de regering menens is om de uitdagingen in het land hard aan te pakken.

De begroting is enerzijds ambitieus, maar tegelijkertijd ook heel erg realistisch.

Wij kunnen niet meer uitgeven dan dat we verdienen.

Wij kunnen en willen niet met de mantel der liefde, de bevolking op een verkeerd spoor zetten.

Wij gaan niet kunstmatig de koers drukken, maar gaan de huidige koers, met goed beleid en sterke maatregelen blijven beteugelen.

We moeten het vertrouwen van de burgers, in onze economie weer herstellen.

Wij moeten samenwerken, aan herstel in dit land. Samen, alleen **dan** komen we er wel.

Na een lange periode van bekoelde relaties, met eertijds belangrijke partners, heeft de Regering sinds haar aantreden een succesvolle inhaalslag gepleegd, om de aangetaste reputatie van ons land te herstellen en verbeteren.

Wij zullen dit beleid ook in 2022 voortzetten, meneer de voorzitter, net zoals wij recentelijk de hernieuwde samenwerking met het Koninkrijk der Nederlanden, die we op het hoogste politieke niveau hebben **herbevestigd**.

2022 zal een bijzonder jaar worden in onze buitenlandse politiek, waarbij, niet alleen het imago zal zijn verbeterd, maar waar wij ons als land, en als Surinamers de vruchten van de verbeterde internationale betrekkingen, zullen kunnen plukken.

Kijkend naar de uitdagingen waarvoor deze regering staat, is het meer dan logisch dat mensen in ons land zich afvragen, wanneer zij in hun portemonnee verandering zullen zien.

Surinamers maken zich zorgen, om hun toekomst en om de toekomst van hun kinderen of kleinkinderen.

Het is zaak, dat we hand in hand optrekken, om het land weer op de rails te krijgen.

Er is inderdaad veel bereikt, maar we hebben nog een lange weg te gaan.

Daarbij is het belangrijk, om als één natie op te trekken.

Daarbij is het belangrijk, om solidair te zijn met de ander.

Laten we met al onze politieke meningsverschillen, één ding vaststellen.

Suriname is een prachtig land, om in te leven.

Een land met veel potentie!

Een **divers** land, waar de kracht van het verschil gevierd wordt, waar diversiteit ons krachtig maakt.

En, als we gezamenlijk de toekomst omhelzen, dan zullen we er **ook** in slagen, om Suriname weer tot bloei te brengen.

Deze regering heeft bij de verkiezingen van vorig jaar, een groot mandaat gekregen, en wij zullen het vertrouwen van de burgers in stand houden.

De regering is ervan bewust dat de jarenlange economische chaos, die geweest is, grote gevolgen heeft, die voelbaar is voor iedereen.

Elke dag, **steeds weer**.

Daarom, is de betrokkenheid van alle actoren in de samenleving, alle structuren, hard nodig, om uit deze crisis te geraken.

Leden van de Nationale Assemblee, landgenoten,
De geschiedenis van Suriname laat zien dat ons land, maar vooral ons volk veel veerkracht heeft.

Veranderingen komen, maar die moeten we **ook** goed benutten.

Dat moeten we verstandig en transparant doen en niet krampachtig proberen vast te houden aan het verleden.

Deze regering zal daarom, **ook** in het komen dienstjaar, steeds een goede samenwerking blijven zoeken met u, de volksvertegenwoordiging, om het verschil voor ons land te maken.

Eenheid in onze verscheidenheid is iets, wat we moeten koesteren.

Dit heeft ons tot voorbeeld gemaakt van velen in de wereld.
Ik mag, als uw president, nu leidinggeven aan de nieuwe koers van ons land.

Dat is een eervolle opgave, maar **één** met grote verantwoordelijkheden, om niet alleen het land te dienen, maar ook om onze **Bromki djari** samenleving dichterbij elkaar te brengen.

Surinamer zijn betekent, dat wij allen, die hier wonen, ongeacht etniciteit, het multiculturele product zijn van dit prachtig land.

Na bijna 200 jaar gedeelde geschiedenis, kunnen wij elkaar niet in een etnisch hokje laten stoppen.

Immers, als het mij goed gaat, dan gaat het Suriname goed, en als het Suriname goed gaat, dan gaat het mij ook goed.

Met andere woorden, waar we allen ook vandaan komen, we zijn aan deze grond verpand.

Wat ik, en met mij alle verantwoordelijken in deze coalitie wel willen doen, is ervoor zorgen, dat wij, de coalitie, de bewindslieden, de verantwoordelijken bij instituten, gezamenlijk, schouder aan schouder, een gedeelde verantwoordelijkheid nemen, om u, het Suriname van de toekomst, achter te laten.

Het is voor mij duidelijk, dat willen wij dit prachtige land tot ontwikkeling brengen, dat wij met zijn allen een bijdrage moeten leveren.

We moeten werken aan een samenleving, waarin sprake is van onderlinge solidariteit tussen mensen, bedrijven en politici. We zijn met z'n allen verplicht, om deze, maar vooral de toekomstige generatie, perspectief te bieden.

Voorzitter,

Tot slot,

doe ik u hiernaast, alle resultaten separaat nader toekomen, alles wat de regering tot nu toe heeft gerealiseerd, die wij zullen bespreken tijdens de begrotingsbehandeling.

Leden van de Nationale Assemblee, landgenoten,

De regering wenst u veel wijsheid toe, bij het werk in het komende parlementair jaar, en met de kracht van de Almachtige zullen we Suriname weer op het spoor krijgen.

Leve de Republiek, leve Suriname!

God Bless you all.

***